

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egy évre 16 h.
Folyóévire 4 " "
Helyben házhoz hordva.
Egy évre 20 kor.
Folyóévire 5 " "
Külföldre postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Folyóévire 6 " "
Egyes szám ára 5 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 299. szám. Nagyvárad Vasárnap, 1916 december 31.

Isten áldd meg a királyt!

Van immár koronás királyunk, akit annyi reménnyel koronáztunk Szent István utódává, mint négyszáz év óta talán senkit.

Sokat szenvedtünk a világháboru közel három éve alatt. Az új király látta e szenvedő nemzetet és saját diadalmas hadseregében tapasztalhatta, hogy semmi áldozatot sem tartott soknak a nemzet, mikor háromszinü zászlónk dicsőségéért és becsületéért kellett vért ontani a harctéren, tünni és lemondani itthon.

A nemzeti becsületre hivatkozniak, magyarul hívtak minket fegyverbe, a magyar csapatok fölött mint megannyi turulmadár, magyar zászlók lebegtek — és a magyar katonák megmentették Magyarországot és a dinasztiaát egy világgal szemben.

Ennek a diadalmas magyar hadseregnek az éléről lép az új király Szent István trónusára. Tudja IV. Károly, hogy az a trón magyar hősök sirhalman áll, bibora magyar vér, aranya magyar szív, glóriája ezer magyar esztendő — és ennél szilárdabb trónja sem neki, sem senki másnak a világon nincs.

Ismer bennünket új királyunk, jobban, mint talán négyszáz év óta bármelyik elődje — éppen azért tekintünk a trón felé határtalan bizalommal és szárnyaló reménykedéssel.

Bizunk és reménykedünk a fejedelmi ifjuban, aki egy világháboru rettentő válságai közepette ismerte meg, mennyire szereti e nemzet ha-

záját és magyarságát és azokat, akik magyar mivoltát, magyar hazáját megbecsülik.

Bizunk Benned, ifju királyunk, aki Szent István utóda lettél, hogy a szent király apostoli kettős keresztjének oltalma alatt uralkodásod idején Magyarország hűsége a Szent István által kitörölhetetlenül cimernkbe vésett kereszt iránt csak gyarapodni fog. Hiszen megváltást epedünk ma is és jobban érezzük, mint valaha, hogy a megváltást csak Krisztus keresztje hozhatja.

Bizunk Benned, ifju királyunk, aki Szent László utóda lettél, hogy mint dicső elődöd, győzelmesen vered le minden áruló és adáz ellenségünket és új kereszties hadak, a béke légióinak vezére gyanánt vezetted be nemzetedet a Béke országába.

Bizunk Benned, IV. Béla utódában, hogy fogsz tudni üszkök helyén építeni, sebeket gyógyítani, könnyeket felszikkasztani.

Bizunk Benned, Mátyás király utódában, aki a csatatéren ismerked meg e nemzetet, akit a betörő hordáktól megtisztított Erdélyben kötött új vérszerződés fűzött szívünkhöz nemzeti király gyanánt. Bizalommal, szeretettel látjuk Benned a négyszáz év óta várt nemzeti királyt, aki évszázados vágyakat képes vagy valóra váltani s a magyarság régi dicsőségét és nagyságát, a nemzetnek őt megillető méltóságát épp úgy fennen tudod ra-

gyogtatni az egész világ előtt, mint a hogy kardod egy villanására hadba szállott e nemzet az egész világgal szemben északon vagy délen, keleten vagy nyugaton.

A koronázási dombon tett kardvágások csak megismétlődései voltak az Asiago alatt, a Kárpátokban, az Erdélyben tett győzelmes kardvágásoknak. Új királyunk megmutatta előre, hogy tudja és akarja országát minden ellenség lelen megvédeni.

Hadvezérből lett királylyá, legyen mint király e sokat szenvedett népnek áldva áldott atyja. Szent István, Szent László IV. Béla, Hollós Mátyás koronájának is szellemének is méltó örököse.

Miksa főherceg, a király öccse olyan szavakat mondott a koronázás előestéjén, amelyek minden magyar ember szívét megdobogtatták. „Hő óhajunknak adunk kifejezést, hogy a nemzet, mely a mostani nagy harcban erejének és áldozatkészségének oly fényes példáit adta, megtalálja majd jutalmát törekvései teljes sikerében.”

Ezekben a szavakban a nemzet és a dinasztia egymásra találtak, egymásra ismertek.

Törekvéseink teljes sikere... ezeket csak egy nemzeti király testvére mondhatta, valami titkon óhajtott álom képeit ragyogtatva a nemzet előtt biztatón, reményt keltve...

Isten áldd meg a magyart és áldd meg a legelső magyar embert, a királyt!

Markovits és Weinberger cég téli újdonságai

megérkeztek

és pedig: Szövetek, selymek, barchetek, flanellek, blousok, pongyolák, kész női és férfi fehérneműek, valamint ernyők. — Különös figyelmet érdemel a nagy választéku női őszifelöltő és köpenyraktár, mely a legszilárdabb olcsó árban lesz kiárusítva. Costümruhák saját műhelyünkben közismert jó és divatos kivitelben készülnek. Intézeti gyermekfehérneműek, harisnyák, kötények.

Telefon 11-09

IV. Károly király és Zita királyné megkoronázása.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Előkészületek.

Reggel 7 órakor a Gellért hegyen megdördültek az ágyuk. Olyan sötétség volt, hogy alig lehetett látni. Az eső erősen szitált, 8 óra felé még sűrűbben esett. A Mátyás-templom környéke tele volt néppel, érdeklődőkkel.

A koronázási előkészületek tulajdonképpen már reggel 5 órakor megkezdődtek.

Reggel 7 órakor az országbíró helyettese, a két királyi biztos és a két koronaőr a koronázó templomba mentek. A püspököket, amelyek a kápolna ajtaján voltak, levették, a vasládat mindannyiuk jelenlétében felgyújtották, a szent koronát és a többi koronázási jelvényt a királyi vár palotából időközben a templomba áthozták a kápolnában a célra előkészített asztalon levő aranysegélyű vörös bársony jelvényvadásokra helyezték Szent István palástját pedig a főoltár mellett előkészített asztalon leritették ki.

A tizenegy országzászlót a templomban a Loretto-kápolna fala mellett helyezték el.

Reggel fél 8 órakor gyülekeztek a koronázó templomban mindazok, akiknek a templomban fenntartott helyük volt.

8 órakor a Mátyás-templom elé a Rákóczi iszultó hangjai mellett felvonult egy honvéd díszszázad. Előttük már sorban felrobogtak a hintók. Díszhintóján megérkezett Frigyes főherceg és neje kíséretével. A Lőcsőhidnál a kocsiorlóadásban 15 percig kellett vesztegelniük. Hatalmas éljenzéssel fogadták, ugyancsak a bolgár királyt, aki a pályaudvarról egyenesen a Mátyás-templomba hajtatott.

A herceggel együtt, az apostoli keresztet vivo püspökökkel, valamint 6 Felsősegek két két segédkező püspökével háromnegyed 9 órakor a templom kapujához vonult.

Az országgyűlés koronázó ülése.

Tegnap az országgyűlés mindkét háza együttes koronázó ülést tartott. Az ülés reggel fél 7 órakor az országház kupolatermében kezdődött.

A kupolaterem fényözönben ragyogott. A főrendek, képviselők díszmagyarban, a püspökök lila talárban. Bárány Jósika Samu szavakkal nyitotta meg az ülést:

— Hazafias örömmel és lelkesedéssel szívünkben gyűlünk össze az őfelsége által legkegyelmesebben kitűzött koronázás napjának reggelén, hogy ősi hagyományainknak írott törvényben is kifejezett azon rendelkezését kövessük, mely szerint a koronázás országgyűlésileg teljesítendő. Midőn ezen alkalmából a legmagasabb alkotmányos jogunk gyakorlására országgyűlésileg egybe gyűlt képviselőket és főrendeket üdvözölni szerencsém van, felkérem a jegyzőkönyv vitelére Radvánszky Albert főrendiházi és Rudnyánszky György képviselőházi jegyző urakat.

Ezután Szász Károly házelnök kérte fel az országgyűlésileg egybe gyűlt főrendeket, hogy a koronázási templomba vonuljanak fel a koronázó ünnepségek befejezése után együttes ülésre ismét gyűljenek össze. A koronázási ünnep tartamára az ülést felfüggesztette.

A törvényhozók ekkor a cseperegny kezdő esőben felvonultak a Mátyás-templomba.

A koronázás megkezdését, vagyis az országgyűlés együttes ülésének megnyitását reggel fél 7 órakor a Gellérthegyen felállított ágyuk 21 lövéssel jelezték.

Tizennyolc kir. herceg és tizenhét kir. hercegnő a koronázáson.

A koronázási ünnepségeken az uralkodóház tagjai közül a következők vettek részt: Mária Jozefa kir. hercegnő, Mária Terézia kir. hercegnő, Miksa kir. herceg, Mária Anunciáta kir. hercegnő, József Ferdinánd kir. herceg, Pater Ferdinánd kir. herceg, Henrik Ferdinánd kir. herceg, Lipót Szalvátor kir. herceg, Blanka kir. hercegnő, Mária Dolores kir. hercegnő, Mária Immaculata kir. hercegnő, Margit kir. hercegnő, Mária Antónia kir. hercegnő, Antal kir. herceg, Assuzata kir. hercegnő, Rainer kir. herceg, Lipót kir. herceg, Ferencz Károly Szalvátor kir. herceg, Hubert Szalvátor kir. herceg, Frigyes kir. herceg, Izabella kir. hercegnő, Gabriella kir. hercegnő, Mária Alie kir. hercegnő, Albrecht kir. herceg, Károly István kir. herceg, Mária Terézia kir. hercegnő, Károly Albrecht kir. herceg, Lőrinc kir. herceg, Vilmos kir. herceg, Klórid kir. hercegnő, Augustia kir. hercegnő, József Ferencz kir. herceg, Zsófia kir. hercegnő, László kir. herceg, Erzsébet Henriette kir. hercegnő; résztvett továbbá a pármái hercegszöveg és a pármái hercegi család több tagja.

A királyi pár a templomba indul.

A templom elé sorban megérkeznek a díszes udvari hintók. A legelső Bárczy István polgármester, díszes hintóját gyalogosan 3 harsónás és 3 doboz követi bordobársony kópenyben. Ezután következtek festői öltözeten kivont karddal a magyar darabontok. Sorban jött a nagydísz felvonuló csoport, Szegedi udvari tanácsos lóháton, mint királyi hirtök, a király főudvarmestere, a főhercegek és főhercegnők, valamint az udvarhölgyek. Közvetlenül utánuk halad a nádorhelyettes gróf Tisza István díszmagyarban.

Majd felharsan a „Fegyverbe!” A király jön felséges párjával.

Károly király és Zita királyné dél felől háromnegyed 9 órakor léptek ki a várpalotából.

Nyolc pompás mán vonja a díszkocit, amelyben a királyi pár ül.

Baloldalon magyar huszártábornoki ruhában a király, a jobboldalon a királyné, szembe velük a kis Ottó trónörökös ül. Amerre elhaladnak színtelenül harsogó éljenzés, kendők lobognak, kalapok intgetnek a királyi pár szívélyes mosollyal köszöni meg a szívvel jövő üdvözlést.

A királyi pár a Szentháromság utcában felállított honvéd gyalogszázad tisztelése közben a koronázó főtemplom bejáratához érkezett, ott a magyar királyi főudvarmesterek és a királyné főudvarmesterének segítségével a kocsiból kiszálltak a rendezők által tartott menyzet (baldachin) alatt a főtemplom feldíszített főajtájához léptek.

Az ajtónál az ország herceggel papi segédlettel fogadta őfelségeket. A herceggel oda nyújtotta őfelségeket a feszületet és a szentelt viztartót, erre őfelségeik meghajoltak, a feszületet megcsókolták és keresztet vetettek, majd harsóna és dobszó mellett a bejárat jobboldalán levő Loretto kápolnához vonultak.

A kápolnába bementek a király két segédkező püspökével, a nádor helyettese és a magyar királyi főudvarmester; továbbá a királyné főudvarmesterével, két segédkező püspökével, az uszályát vivő főudvarmesternővel és a két szolgálattelvő palotahölgygel. A kíséret tagjai a templom előcsarnokában helyezkedtek el.

Ugyancsak elhelyezkedtek a vármegyék és városok kiküldöttjei és a palotahölgyek

bársony, aranyos díszruhákban, a főhercegek egyenruhában, legtöbbje tábornok. Ott volt a bolgár vezérkar főnöke, Kövess vezérezredessel csukaszárkában, továbbá Burián báró, Czernyo, Kroatin stb.

A herceggel együtt a segédlettel kísérve a főoltárhoz ment és felöltötte a miseruhát. Ez közben a kápolnában a királyné fejére főudvarmestere feltette a palotahölgyek segítségével a házi koronát. Majd a koronázási jelvényvivők átvették jelvényeiket.

Ezután harsóna és dobszó mellett megindult a menet a főoltár felé.

A szentély előtt a főoltárral szemben, lebegő menyzet alatt felállított trónhoz érve, a menetben résztvevők közül a magyar és a közös miniszterek, az országgyűlés két házának elnökei, a két koronaőr és a két királyi biztos a tróntól jobbra álló emelvényen részükre fenntartott helyeket foglalják el, a szolgálattelvő palotahölgy pedig a tróntól balra levő emelvényen foglalt helyet; a hat magyar testőr pedig a trón körül állt fel.

A többiek a trón körül helyezkedtek el: az emelvény jobb oldalán a középső lépcsőfokon az imaszóly magasságában a magyar királyi főlovászmeister helyettese az ország kivont kardjával, előtte a középső lépcsőfok sarkán a püspök az apostoli keresztel, az emelvény jobb sarkánál elől az ez emelvényen kívül a magyar királyi hirtök; a király őfelsége trónjának vonalában jobbra a felső lépcsőfokon a magyar királyi főudvarmester, mellette a középső lépcsőfokon a magyar királyi főkamarmester, emellett az alsó lépcsőfokon a magyar királyi testőrkapitány, mellette az emelvényen kívül a főhadsegéd; a királyné őfelsége trónjától balra vele egy vonalban az ő főudvarmestere, az alsó lépcsőfokon a két darabont testőrkapitány, lent az emelvényen kívül a szolgálattelvő kamarás; a magyar királyi főajtóállómester az emelvény bal sarkán az alsó lépcsőfokon állt; a zászlóvivők az emelvényen kívül két oldalt félkörben álltak fel az emelvénytől kezdve a következő sorrendben: a jobb oldalon Magyarország, Erdély, Szlavonország, Dalmátország és Horvátország zászlaja, balról Róma, Szerbország, Halicz, Lodomeria, Kúnország és Bolgárország zászlaja; a zászlótartók előtt szintén félkörben a jobboldalon a nádor helyettese, az országbíró helyettese és Horvát, Szlavon- és Dalmátországok bánja, a baloldalon a tárnokmester, a magyar királyi főasztalnokmester és a magyar királyi főpohárnokmester; a király két segédkező püspöke, Várady L. Árpád kaloosai érsek és gróf Széchenyi Miklós nagyváradi püspök az emelvény mögött a jobboldalon, a királyné két segédkező püspöke pedig az emelvény mögött baloldalon előkészített székeken, a főudvarmesternő, az országbíró helyettesének neje és a két szolgálattelvő palotahölgy pedig az emelvény mögött levő térdeplők mögött helyezkedtek el.

A koronázáson funkcionáló papság.

A koronázás alkalmával a koronázó templomban Csernoch János dr. bibornok-herceggel együtt segédkeztek:

segédkező főpapok: Szimrecsányi Lajos egri érsek és Bauer Antal zágrábi érsek;

6 felsége a király mellett: Várady L. Árpád dr. kaloosai érsek és Széchenyi Miklós gróf nagyváradi latin szertartású püspök;

6 felsége a királyné mellett: Hornig Károly báró bibornok, veszprémi püspök és Glattfelder Gyula dr. eszaki püspök;

archipresbyter: Rott Nándor dr. prelátus kánonok, budapesti érseki felügyelő; szerep: Koperniczky Ferenc dr. prelátus, pozsonyi prépost; alszerpap: Erdősi Károly apát, a Szent-István-Társulat.

vezérigazgatója; szertartásmester: Klinda Teofil dr. prelátus, esztergomi apát kanonok; könyvvivő: Révay Tibor dr. kanonok, érseki irodaigazgató; gyertyavivő: Kollányi Ferenc prelátus, jáki apát, nagyváradi kanonok; pásztorbotvivő: Karácsonyi János vál. püspök, nagyváradi kanonok; turiferok: Machovich Gyula dr. esztergomi prelátus kanonok és Pacha Ágost prépost, csanádi kanonok; akolythusok: Hoherlobe Egon herceg prépost, nagyszabeni plebános és Hanauer Á. István dr. apát; lótorok: Breyer István dr. pápai kamarás, miniszteri osztálytanácsos és Kriston Endre pápai kamarás, egri érseki titkár; infulista: Lepold Antal dr. hercegprimási irodaigazgató; gremialista: Drahes János dr. pápai kamarás, hercegprimási titkár; szenteltvíztartó: Nemes Antal dr. vál. püspök, a koronázó-templom plebánosa; keresztvivő: Csárszky István dr. prelátus, esztergomi kanonok

A koronázás.

A magyar király megkoronázása, csokely módosításokkal, a római főpapi szertartáskönyv előírása szerint történik az ünnepeles szentmise keretében, tehát a római katolikus Anyaszentegyház szertartása szerint végzendő vallásos eseménye a magyar nemzetnek.

Mintán a püspökök a koronázási jelvényeket az oltárra helyezték, a kalocsai érsek a szavakkal fordult a hercegprimáshoz:

— Főtisztelendő Atya, a római katolikus Anyaszentegyház kívánja, hogy ezen jelenlévő kiváló vitét a királyi méltóságra emeljed.

Erre a primás azt kérdezte:

— Tudod-e, hogy méltó és alkalmas erre a méltóságra?

Mire az érsek azt felelte:

— Tudom és hiszem, hogy méltó és hogy hasznos lesz az Isten egyházára s ezen ország igazgatására.

A primás azt mondta:

— Hála Istennek!

Erre a király leült az oltár lépcsőjénél számára elkészített székre, majd a herceg primás a pontificáléból olvasta az intelmet. Erre ő Felsége a király felemelkedett, kalpagját átadta a magyar királyi főkamara mesternek és a két segédkező püspöktől az oltárhoz a hercegprimás elé kísértetvén, a legfelső lépcsőfokon vándorra térdelt s mind a két kezét a hercegprimás által elője tartott evangéliumra téve, az igazságosság és a béke következő esküjét mondta:

— En, Károly, Isten intézkedése folytán Magyarország és társországi jóvendő király, esküszöm és ígérem Isten és az ő angyalai előtt, hogy ezentúl tehetségemhez és legjobb tudásomhoz képest Isten egyháza s a nekem alárendelt nép javára a törvényt, igazságot és békét sem fogom tartani, Isten irgalmáról meg nem feledkezve, amint hűség és tanácsadóim javaslatai szerint jobbnak itélem. Isten egyháza főpapjai ak megadom a méltó s őket megillető tiszteletet; és mindazt, amit a királyok az egyháznak adományoztak és adtak, sértetlenül megőrzöm. Az apátokat és az ország nagyjait a kellő tisztelgésben fogom részesíteni a hűségesek tanácsa szerint.

Az eskü befejeztével ő Felsége megcsókolta az evangéliumos könyvet, majd az evangéliumi oldal legalsó lépcsőjén letérdelt szőnyegen a föld felé hajította fejét, miközben a hercegprimás a Mindszentek litániáját imádkozta térdelve.

A litánia végeztével a király felemelke-

dett és a két segédkező püspök, valamint kíséretével a felkenéshez való előkészülés végett a sekrestyébe vonult s ott letette kalpagját, mentőjét és kardját.

Visszatérvén nemsokára, az oltár legfelső lépcsőfokára helyezett párnán térdre ereszkedett. Ekkor a hercegprimás aranytálcaán odanyújtott szent olajjal a király jobb karcsuklóját, jobb karcsuklóját, majd vállkötét imádkozva megkenté. Ezután ő Felsége a szent kenet letörése végett ismét a sekrestyébe vonult, ahonnan kíséretével visszatérvén, a szentély előtt felállított trónhoz visszament és ott térdelőjére letérdelt, a két segédkező püspök pedig Szent István palástját odahozva, a főudvarmester és a főkamara mester segítségével rá adta, majd mind a négyen helyeikre mentek.

Mikor a király a felkenés után az oltár lejárójáról lelépett, kíséretével megmozdított, azonban mindjárt szélvédő léptekkel, mesolyogva folytatta útját a sekrestyébe.

A hercegprimás harsona és dobzó mellett megkezdte a szentelését s folytatta a Graduelán előforduló kettős „Alleluja”-ig, majd a segédkező papsággal a főoltárhoz ment és az annak közepén felállított faldiszkoromra állt és a szertartásmester által neki átnyújtott Szent István kardját kivonta.

Erre ő Felsége szintén a főoltárhoz járult s ott a legfelső lépcsőfokra helyezett párnára letérdelt, fejét a hercegprimás felé meghajította s tőle jobbkézfel átvette Szent István kardját. Ez alkalommal a hercegprimás a következőket mondta:

„Fogadd ez oltárról vett kardot, amelyet a mi méltatlan, de mégis az apostolok erejében megszentelt kezünkkel neked átnyújtunk királyi viselésre és a mi áldásunkkal Isten rendelkezésétől az ő egyháznak védelmére; és emlékezzél meg arról, kiről a Zsolteros jövedélt, mondva: Kősd föl oldaladra kardodat leghatalmasabb; hogy ő általa e karddal a méltányosság erejét fejtsed ki, a gonoszról szörnyetegét megtörd. Isten szentegyházát és híveit megoltalmazd és megvédd; az özvegyeket és árvákat kegyesen megsegítsd és megóvd; fölépítsd, ami elpusztult és ami fölépült, azt megtartsd; meghosszadd a jogtalanságot, megszüldsd a rendet; hogy ezt téve, mint az igazságosság kiváló tisztelője, erővel kiadalmassan tündökölve, a világ Üdvözítőjével vég nélkül uralkodhassál, aki az Atyával és Szentlélekkel él és uralkodik Isten mindörökkön örökké Amen.”

Miután pedig a kardot hüvelyébe tették, a hercegprimás a király oldalára kötötte azt a szavakkal:

„Kősd föl oldaladra kardodat leghatalmasabb; és ne feledd, hogy a szentek nem a kard erejével hanem hitükkel győztek királyságok fölött.”

„Állj meg és tarts ki a helyen, amelyet Isten jelölt ki számodra a mi, tudniillik az összes püspökök és az Ur többi hív szolgáltnak jelen átadása által; és amennyivel közelebb áll a papság az Ur oltárához, annyi-vel nagyobb tiszteletben részesítsd azt a megfelelő helyen; hogy az Isten és emberek közvetítője téged a papság és nép állandó közvetítőjévé legyen.”

Ezalatt ő Felsége szűkebb kíséretet lent a főoltár előtt, afelé fordulva, sorban állott. Majd a hercegprimás a kardot visszavette, a szertartásmester segítségével hüvelyébe rejtette és szavalva a két segédkező püspök, a magyar királyi főudvarmester és a magyar királyi főkamara mester segítségével az idő-

közben felemelkedett király ő Felségát körülövezte a szavakkal: „Accingere gladio” etc. A király pedig a templomi gyülekezet felé fordult, kivonta a kardot s megtevéen a szokásos keresztvágásokat, t. i. egyet előre, egyet jobbra s egyet balra, hüvelyébe rejtette azt, mire megdördült a kint álló honvéd gyalogszázad első üdvölvéese.

A kardnak hüvelyébe rejtése után a király az oltár legfelső lépcsőfokán ismét letérdelt és ekkor a hercegprimás és a nádorhelyettese, — aki időközben a főoltárhoz járult — az ország szent koronáját a király fejére tette s miután a többi érsek és püspök a szent korona felé kinyújtotta jobb kezét, a hercegprimás a pontificáléban előirt a szavakkal: „Accipe coronam regni” etc., áldást mondott rá.

Ezután ugyancsak a hercegprimás a szavakkal: „Accipe virgam virtutis” etc. átnyújtotta ő Felségének a jogart és az országalmát s a két segédkező püspök, a magyar királyi főudvarmester és a magyar királyi főkamara mester segítségével leadotta Szent István kardját a király ő Felsége oldaláról, amelyet az egyik segédkező püspök az oltárra visszahelyezett, mire megdördül a honvéd gyalogszázad második üdvölvéese.

Időközben a tizenegy zászlóvivő, a koronázási jelvényeket vivő országzászlószok, a magyar királyi főajtónállómester, a magyar királyi hírnök, a püspök az apostoli keresztet, a magyar királyi főlovasszámester helyettese az ország kardjával, a két darabontestőrkapitány és a főhadsegéd a szentély evangéliumi oldalán felállított trón körül helyezkedett el.

Ekkor a királyt, a nádorhelyettese és a hercegprimás — a kalocsai érsek, gróf Széchényi Miklós püspök, a főudvarmester, a főkamara mester és a magyar királyi testőrkapitány, valamint a segédkező papság kíséretében. — az evangéliumi oldalon felállított trónhoz vezették s beiktatták.

A beiktatás után Tisza István nádorhelyettes elkialtotta:

— Eljen a király!

Bent a templomban a koronázó országgyűlés tagjai, kint az egybesereglett nép hármass harsogó éljennel üdvözölte koronázó fejdelmét s a kint álló honvéd gyalogszázad harmadik üdvölvéésére megdördültek a Gellérthegyen felállított ágyuk és megszólaltak Budapest fő- és székváros összes harangjai.

A két segédkező püspök a királyhoz lépett és tőle átvette a jogart s az országalmát s a főoltáron lévő vándorosokra helyezték.

Ő Felsége, fején a koronával, kíséretével a főoltár előtt ülő hercegprimáshoz ment. Ugyancsak ide vonult a főudvarmestere által kezénél fogva vezetett királyné kíséretével.

Ekkor a király a szertartásmester által elője tartott pontificáléból felolvasott a szavakkal mutatta be az oltár előtt álló királynét a hercegprimásnak: „Reverendissime mater, postu'emus” etc., majd kisebb kíséretével visszatért trónjához és ott helyet foglalt.

A királyné a legalsó oltárlépcsőre térdelt.

Ezalatt a nádor helyettese s magyar királyi főudvarmester segítségével levette a király fejéről a koronát s az oltárra helyezte.

A hercegprimás ezután a pontificálé

szerint a királynének jobb kezesüklőjét, jobb karcsüklőjét és vállai között megkenete a szertartásmester által aranytálccán odanyújtott olajjal.

Felkenés után a királyné Ő Felsége a kenet letörése végett a sekrestyébe vonult.

Ezalatt a királyné főudvarmestere elhozta a kis asztalkáról a házi koronát és a veszpremi püspöknek átadta; majd a viszatérő királynét az oltárnál álló hercegprimáshoz vezeti. Ott a királyné a legfelső lépcsőfokra helyezett vankosra térdelt, a veszpremi püspök fejére tette a házi koronát, a hercegprimás pedig a nádor helyettese által az oltárról felvett szent koronát a nádor helyettesének segítségével a királyné Ő Felsége jobb vállára tette, majd a nádor helyettesének visszaadta, aki azt a trónhoz vitte és a főudvarmester segítségével a trónján ülő király fejére visszahelyezte.

A hercegprimás ezután átnyújtván a királynénak a jogart és az országalmát, a királynét elkísérte a trónhoz a király oldala mellé, mire a hercegprimás elkezdte a „Te Deum”-ot és ekkor negyedszer dördült meg a honvéd gyalogszázad üdvölvése és ismét megszólaltak a gellérthegy-i ágyuk, valamint Budapest fő- és székváros összes harangjai is.

A „Te Deum” befejeztével a hercegprimás a főoltár középre ment, elénekelt a „Deus cuius misericordiae” stb. imádságot, majd helyére ment és folytatja a szent misét.

Ezalatt a veszpremi püspök a királyné Ő Felségétől a jogart és az országalmát egyenként átveszi és Ő Felségének a királynak nyújtja át.

Mise közben az evangélium éneklése alatt a király a jogart jobb, az országalmát bal kezében tartva, a trónon felegyenesedve állott.

Amint a szent mise a canonig jutott, a kaloccai érsek a király Ő Felségéhez lépett, leemelte a szent koronát s a nádor helyettesének jelvényvankosságára helyezte, a királyné koronáját pedig leemelte a veszpremi püspök.

Urölmutatás alatt a zászlótartók a zászlókat meghajtották.

Az „Agnus Dei” alkalmával Ő felségeik átvettek a béke esküjét.

Áldozáskor Ő Felségeik a főoltárhoz mentek, letérdeltek és a szent áldozáshoz járultak, majd a trónon lévő imazsámolyaikhoz visszatértek.

A nádor helyettese ekkor a kaloccai érsek segítségével a király fejére visszahelyezte a szent koronát, a veszpremi püspök pedig a királyné fejére a házi koronát.

A szent mise végeztével, miután a hercegprimás áldást osztott, a király, utána a királyné bevonultak a sekrestyébe.

Mise végeztével a királyné kíséretével együtt távozott a nép lelkes ünneplése közben.

Az aransarkantus vitézek lovaggá ütése.

A lovaggá ütendő vitézek a templomban részütre kijelölt gyülekezőhelyről a szentély elé vonultak és ott sorakoztak.

A király a trónra lépett egy főrendnek és egy képviselőnek segítségével Szent-István kardját felövezte és kivonta, majd a kijelötteket aransarkantus vitézekké ütötte akként, hogy trónján ülve megérintette mindeniknek vállát Szent-István kardjával, amint ők a király személye körüli miniszterek által, a megállapított sorrendben előszólítva, egy másután a trón közepes lépcsőfőjére a király elé térdeltek.

A király elé először gróf Tisza Lajos járult, egyik kezét legénye tartotta. Mikor az uralkodó meglátta Tiszát, mintha trónjából kissé felemelkedett volna, látszott, hogy segíteni szeretne neki, de ezután visszaült és a páciájával megintette a Tisza Lajos vállát. Azután Rosner István hadnagy a király személye körüli miniszter

fia, járult elője osonkán, állában, s öt követék sorban a többi kiszemelt vitézek.

A királyi eskü.

A lovaggáütés szertartásának bevégezése után a király leövezte Szent István kardját s az eskümenethez készült.

Az eskütétel a Szent Háromság téren ment végbe, s célra felállított emelvényen. Ide vonult a menet, a királyt övezve. Arca kissé sápadt volt.

A király az esküemeléséhez érvén, a jogart az országbíró helyetteseknek, az országalmát pedig Horvát, Szlavon- és Dalmátország bánjának jelvényvankosságra helyezte, majd a magyar királyi főpohárnokmestertől a eskükeresztet átvette s az emelvényre ment fel; előtte jobbról a püspök az apostoli kereszttel, bairól a magyar királyi főlovászmester helyettese az ország kardjával; két oldalt a hercegprimás és a kaloccai érsek; ezután a nádor helyettese és az országgyűlés két házának elnökei.

A király az emelvény közepén megállt, a nádor helyettese felmutatja neki az eskü szövegét, amelynek azonosságáról Ő Felsége meggyőződésén, arccal kelet felé fordult, feltartotta jobb keze három ujját s baljában tartva az eskükeresztet, a nádor helyettese által az ország hercegprimásának átnyújtott és a hercegprimás által felolvasott esküt az emelvény körül időközben helyt foglalt országgyűlési tagok, törvényhatósági kiküldöttek s az egybesereglett nép előtt, Isten szabad ege alatt szóról-szóra letette.

Az eskü végén a nádor helyettese háromszor kiáltotta:

— Éljen a király!

Amit a jelenlevők a honvédszázad üdvölvése s a gellérthegy-i ágyuk dörgései között ismételték. A honvédszázad a himnuszot játszotta. Rendkívül lelkes volt a hangulat. Az éljenzés nem akart szünni, a király pedig a fejével bókot íratott.

Ezután a király az emelvényről kíséretével együtt lezállt, visszatért a templomba és ott a sekrestyében várta be a koronázási dombhoz induló menetet kiakulásáig.

Kardvégés a koronázási dombon.

Amikor a koronázási dombhoz induló menet az utcán kialakult, Ő Felsége a király a templom elé vezetett fehér napipíjához lépett és a magyar királyi főudvarmester segítségével lóra ült. Ezután a menet következő rendben indult meg:

egy szakasz honvédszázad; Budapest küldöttsége és a többi törvényhatósági kiküldöttek, elől a zászlótartókkal; az országgyűlés két házának tagjai, elnökeik vezetésével; a miniszterek; a 11 zászlóvivő lóháton; a magyar királyi hírnör; a főajtónállómester lóháton; a koronázási jelvényvivő országzászlósok lóháton, a nádor helyettese lóháton; a főhercegek lóháton; a király lóháton, fején a koronával. Szent István palastjában és kardjával; a magyar királyi testőrség kíséretével; a belső titkos tanácsosok, a kamarások és az aransarkantus vitézek; a hercegprimás, a pápai nuncius, a kaloccai érsek, a két királyi biztos, a két koronázó kocsi; egy szakasz os. és kir. közös huszár.

A menetet a Szent György tere érvén, ott a tér közepén emelt koronázási domb körül csoportosult. Ekkor Ő Felsége lenyargalt a dombra s kivonván Szent István kardját, azzal a világ négy tája felé egy egy vágást tett, mire a jelenlevők éljenzésére a gellérthegy-i ágyuk megdördültek.

A kardvégés után Ő Felsége lenyargalt a dombról, a lóháton és kocsi menőkkel a várpalotába ment, ott lováról leszállott és lakosztályába vonult.

A koronázási jelvényvivők a jelvényeket felvitték a király lakosztályába és ott egy előkészített asztalra helyezték.

A koronázási diszebed.

A koronázási dombon megtörtént kardvégés után a király lenyargalt a dombról, a menetben lóháton és kocsi résztvevőkkel a várpalotába ment, ott leszállott lováról és lakosztályába vonult. A koronázási jelvényvivők a jelvényeket felvitték a király lakosztályába és ott egy előkészített asztalra helyezték.

A menet résztvevői közül mindazok, akik a diszebednél jelen lehettek, a királyi palota megfelelő osztályában gyűlekeztek. Ugyanide jöttek a Mátyás templomban visszamaradtak is, amennyiben a koronázási diszebednél megjelenhettek, valamint a diszebedet követő udvari fogadáson résztvevő hölgyek is.

A trónterem ragyogott a pompától, különösen fényesek voltak a palotahölgyek öltözékei.

Időközben a magyar királyi főudvarmester intézkedett az ételek felhordásairánt. Mikor minden rendben volt és a diszebednél a jelenlevők, így különösen a főhercegek, palotahölgyek, az országzászlósok, a zászlóvivők, a két királyi biztos, a két koronázó, az országgyűlés tagjai stb., a rendezők és pálcás urak utmutatásai szerint helyüket elfoglalták, a magyar királyi főudvarmester erről jelentést tett, mire a királyi pár balsó lakosztályából elindult a terembe.

A menet rendje a következő volt:

1. A magyar királyi főajtónálló mester.
2. A magyar királyi miniszterium tagjai és a közös miniszterek.
3. Az országgyűlés két házának elnökei.
4. A magyar királyi hírnök a pálcával és föltett főveggel.
5. A nádor helyettese.
6. A pápai nuncius.
7. A hercegprimás és a kaloccai érsek.
8. A püspök az apostoli kereszttel.
9. A király a szent koronával, Szent István palastjában; kíséretében a magyar királyi főudvarmester, a magyar királyi főkamarásmester, a magyar királyi testőrkapitány, a két darabontestőr kapitány és a főhadsegéd.
10. A királyné, gyémánt diadémmal a fején, öt kezénél fogva vezette főudvarmestere, Eszterházy Sándor gróf kíséretében volt az uszályát vivő főudvarmesternő, az országbíró helyettesének neje, a szolgálattelvő két palotahölgy és a szolgálattelvő kamarás.

Mária Jozsfa főhercegnő, a főhercegek és főhercegnő elfoglalták a helyüket. Az egyik páholyban a bolgár király ült, vele együtt nézte végig a koronázást a kis Ottó trónörökös is.

Mielőtt Ő Felségeik a nyitott négyszög alakban fölállított asztalhoz ültek volna, megmosták kezeiket öntömedencében, amit két nemes apród hozott. A vizet a nádor helyettese öntötte kezükre, a törülközőkendőt pedig a hercegprimás nyújtotta.

A királyné csak az egyik kezét mosta meg, mivel a másiktól nem sikerült a keztyüt lehuznia.

A hercegprimás elmondta az asztali áldást, mire a király a magyar királyi főkamarásmester, a királyné pedig főudvarmestere segítségével asztalhoz ültek.

A magyar királyi főudvarmester levette a király fejéről a szent koronát, az egyik asztalkán álló aranytálccára helyezte, amely mellett a két koronázó és mellettük a két királyi biztos mindaddig állva maradt, míg a király fejére a koronát az ebéd végeztével ismét föltették. Az asztalnál IV. Károly király jobbán Csernoch János bibornok-hercegprimás, balján Zita királyné ült. A hercegprimás mellett Várady Árpád kaloccai érsek, a királyné balján a pápai nuncius, mellette gróf Tisza István, a nádor helyettese ült. Összesen tehát hatan foglaltak helyet az asztalnál.

Az asztal körül a király széke mögött a magyar királyi főudvarmester állt pálcával, mellette balra a magyar királyi főkamarásmester. Az emelvény lépcsőjén jobbra a magyar királyi testőrkapitány, mellette a főhadsegéd; az emelvény szélső jobbsarkán a

püspök az apostoli keresztel, ugyanott az emelvényen kívül a magyar királyi hírnök (herold).

A királyné széke mögött főudvarmestere állt, balra a kocsón két darabot-tesztókapitány, az emelvényen kívül a szolgálattevő kamarás.

A magyar királyi főpohárnokmester pohárnoki minőségében szolgált, serleget nyújtva őfelségeiknek.

Az ételket a magyar királyi főasztalnokmester vezetésével az országgyűlés hízdőitől hordták fel, helyezték az asztalra és vitték el a megszabott módon és rendben.

A koronázási díszebéd menüje a következő volt:

1. Hódolati pecsenye.
2. Fácán köntösben.
3. Csirkefagylék királyné módra.
4. Gombás libamáj pástétom.
5. Inyenc szárnyas saláta.
6. Vadhabarék aszvasgombával.
7. Koronázási sódar.
8. Kocsonyázott fogoly.
9. Özromek töltve.
10. Hortobágyi sertésgerinc.
11. Nyáron sült kacska.
12. Pulyka közepi módra.
13. Király-jéce.
14. Tátrai sziklapisztráng.
15. Tokaji gyümölcs-szőres (Aszpi).
16. Apró sütemény.
17. Finom cukorkák.
18. Vegyes gyümölcs.
19. Trónörökös kosár.

Az ételket a díszebéden csak felhordták a miután a király a tájakat megérintette, visszavitték az udvari konyhára.

Valahányszor őfelségeik a poharat ajkukhoz érintették a vendégek felálltak és állva maradtak, míg őfelségeik a poharat vízbe nem adták a pohárnoknak, aki azt átnyújtotta volt.

Miután a király a magyar királyi főpohárnokmester által nyújtott serleget legelőször sajátjához érintette, a gellértbányai ágyuk döngése között omlett hangon ezt mondotta:

— Eljen a hazám!

Mire az ország hercegprímása a szavakkal felelt:

— Eljen a király!

Ugyanekkor a palotahölgyek eltávoztak a teremről és csak a csomoge felhozatalakor tértek oda vissza.

A királyi ebédszertartás végétől a szokásos kézmosás után a magyar királyi főudvarmester feltette a király fejére még asztalán ülésében a szent koronát, mire őfelségeik az asztaltól felemelkedtek és a hercegprímás az asztali hálaírást elimádkozván, székebb kíséretükkel belső lakosztályukba vonultak. Ott a magyar királyi főkamarásmester leemelte a szent koronát és levette Szent-Isván palástját, az után a kíséret eltávozott. A teremben visszamaradtak szintén eltávoztak.

Az országgyűlés koronázó ülésének berekesztése.

Délután az országgyűlés két házának tagjai az együttes ülés folytatására az országház kupolatermében összegyűltek a miután a jegyzőkönyv hitelesítése is megtörtént, a koronázó együttes ülés berekesztett és ezzel a koronázás véget ért.

A koronázási ajándék átadása.

Délután nyújtotta át a koronázási ajándékot, 50—50 ezer aranyat a felsőleges párnak a nemzet nevében Várady L. Árpád kalocsai érsek. Szép szavakkal tolmácsolta a nemzet áldozatkészségét, s hogy a nemzet ezen aranyai is a nemzet szívére jelképezik.

A király a saját és a királyné nevében megköszönte a nemzet ajándékát, amelyet a hódolat jelének tekint, hogy mire fordítja az ajándékot még nem tudja, de annyit közöl, hogy háborus jószágokra fogja juttatni.

A királyi pár elutazása.

Budapest, december 30. Saját tudósítástól.) A királyi pár és a trónörökös este 8 órakor udvari különvonaton elutazott Budapestből és visszatért Béc-be. A főhercegek és főhercegnők kíséretükkel este fél 8 órakor távoztak a fővárosból.

Ünnepi Istentiszteleték Nagyváradon.

Te Deum a Székesegyházban.

A nagyváradói róm. katolikus Székesegyházban reggel 9 órakor volt a hálaadó szentmise a koronázás alkalmából.

A hivatalok és hatóságok vezetői fél 9 órakor gyűlekeztek a városbíróra, honnét hosszu kocsisorral vonultak ki a székesegyházba.

Az utcákon festői látványt nyújtott a remek díszmagyarba öltözött előkelőségek csoportja.

A helyi tisztikar is tömegesen vonult ki tábori öltözetben.

A baloldali első vörös szőnyeggel bevont padsorban ültek: László Lajos tábla-elnök, Sztaniszlavszky Adolf kir. főbíró, Németh István kir. tanácsos, pénzügyigazgató, dr. Hoványi Gyula főtanár, Lukács Ödön városi főjegyző, Keszthelyi Zoltán megyei főjegyző, Kőszeghy József városi főmérnök, Werner Kálmán megyei érva-széki elnök. Rimanóczy Béla villamos igazgató, mindannyian pompás díszmagyarban; a többi padsorban fekete ünneplő ruhában helyet foglaltak a kir. tábla bírói kara, Balás Elmér elnökkel a kir. törvényszék és járásbírók Baróthy Pál hely. főügyészel és dr. Thury Endre kir. ügyészel a kir. ügyészség tagjai, Siket Traján főigazgatóval a posta távírda igazgatóság tisztikara, Vass Bertalan tankerületi főigazgató és Szentén L. Ödön gimnáziumi igazgatóval a kath. főgimnázium tanári kara, dr. Szendrői Pál dékánnal a jogakadémia tanári kara, Singlary Gyula forgalmi főnök és Batyka Lajos állomásfőnökkel a vasuti tisztikar, a városi tisztikarból sokan, a püspökségi és káptalani uradalmi tisztikar, a királyi katolikus tanítóképző iskolák, az állami építészeti hivatal, a kir. kultúrser-nökség tisztikara, a kir. pénzügyi és Sol-tész Géza ker. felügyelő, Buchler János és Forgách László főbiztosok vezetése alatt; továbbá Schwarz Géza nyug. alezredes, Gilnreier Adolf, May Sándor stb.

A baloldali padsorokat a tisztikar foglalta el, Fülöp Arthur altábornaggyal. Az ősz s tisztikar megjelentek a hálaadó istentiszteletre.

Ereken kívül nagy közönség, az iskolák növendékei, a német kórházban üllő német katonák és a magyar lábbadozó katonák zsufolásig megtöltötték a tágas templomot.

A Te Deumot és az ünnepélyes szentmisét Grócz Béla nagyprépost, apostoli protonotárius tartotta, teljes segédlettel.

A szentmise alatt Resch Mihály kar-nagy vezetésével, a székesegyházi ének és zenekar, a honvédsereg zenekarával meg-erősítve, kiváló egyházi zenei darabokat adott elő.

A szentmise végén a jelenvolt közönség orgona- és zenekarkísérettel Kölcsey Him-nusát énekelte.

A gör. katolikus székesegyházban is délelőtt 9 órakor volt Te Deum és ünnepé-lyes szentmise, amelyen szintén sokan val-ak részt.

Az úrvárosi ref. templomban délelőtt 10 órakor volt az ünnepi istentisztelet, amelyen Sulyok István esperes szép könyörgést mon-dott a királyi pártért.

Az ág. ev. templomban délelőtt 10 óra-kor volt az ünnepi istentisztelet, amelyen — tekintettel a jelenvolt nagyszámu német ka-tonaságra — Branz katonalelkész igen szép német beszédet tartott, mely után Materny Imre ev. lelkész román magyar szónoklatban méltatta a nagy nemzeti ünnep jelentőségét.

Délelőtt 11 órakor a Cion templomban volt hálaadó istentisztelet, amelyen dr. Kecskeméti Lipót főrabbi tartott emelkedett szel-lemű szónoklatot.

A latin szertartásu papnöveldeben a szeminárium ünnepi ebédet adott a ko-ronázás napjára. Vucskics Gyula dr. prépost-kanonok, szeminárium rektor lelkes pohár-köszöntőben méltatta a nap jelentőségét, éltette a királyt. Az ebéden a theologiai tanári kar és a kispapság vett részt.

Ingyen ebéd a szegényeknek.

Tegnap, a koronázás napja alkalmából, mint emittették. — gr. Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök és a l. szert. káp-talan bőkezűségéből 1650 ingyen ebédet osztottak ki.

A Szent Vince intézetben 1150 ebéd-jegyet és ezek alapján izletes ebédet osztottak ki. Az ezen felül megmaradt készle-tet kiosztották a jegy nélkül jelentkezett szegények között.

Minden jegyre egy jó adag izletes gu-lyást, 2 db mákos kiflit és kenyéret szol-gáltattak ki az irgalmas nővérek.

A kiosztásnál a rendet a katonaság tar-totta fenn.

A várad velencei irgalmas nővérek zárdájában 500 ingyen ebédet osztottak ki. Itt is gulyás, mákos kifli és kenyér volt az ebéd.

A szegény nép hálatelt szívével fozdta a pompás ebédet, amelyben a kiváló főpap és a nemes káptalan részesítette a nevez-tes napon őket.

A Nagyvárad város által fenntartott ha-tósági konyhában szintén 1000 ingyen ebéd-et osztottak ki a szegények között. Öreg-ek, ifjak, nők, főfiak zsufolásig megtöltötték az a köröz-utcai, mint a váradvelencei ha-tósági konyhák hálóságait.

A Kath. Kör második háborus délutánja.

*A Kath. Kör az új esztendő első nap-ját a háborus jólékonyoságnak szenteli úgy, hogy ünnepélyt rendez az erdélyi menekültek javára.

Ezen alkalomra a rendezőség magas nívón álló műsort állított össze, hogy min-deki otthonosan érezze magát és az az új esztendő első napját kellemesen tölthesse. A kitűnő műsort a „Fischer” zeneiskola két jeles növendéke nyitja meg, a kik Schumann B dar variációt adják elő két zongorán. A zongora megnyitó után dr. Némethy Gyula tb. kanonok tartja meg ünnepi beszédét „A béke angyala” címmel. A Kath. Kör egyik legnépszerűbb előadója, a kit mindig sal-vesen hallgatunk, ez alkalommal is kel-lemes élvezetet fog szerezni hallgatóinak.

A harmadik szám Belezny Boróka klasszikus hegedűjátéka lesz, a ki zseniális atyjának kiváló zenei talentumát örökölte. A mióta nem hallottuk, (akkor bold. édes-atyja kísérete) nagyon sokat fejlődött. Mű-vészi játéka már Budapestben egy növendék hangversenyen is feltűnést keltett, úgy hogy nagy érdeklődéssel várjuk. Zongorán nővére Belezny Annuska fogja kísérni. Előző szá-muk édes atyjuknak egy gyönyörű „Né-giá”-ját választották, utána Viaretempo Bal-ladáját és Polonaisejét fogják előadni.

ezután Bihari Ákos, a kiváló művész fog aktuális költeményeket szavalni. Az egyik igen kedves és a váram-várt békéről szól.

A szavalt után Vajnovszky Vilma, a

jeles énekművész Chopin gyönyörű „lívániai dalát“ és Kuncz János két szép műdalát fogja énekelni Resch Mihály székesegyházi karnagy zongorakísérete mellett.

Az utolsó szám fénypontja lesz az ünnepélynek, melyet mindenki élvezettel fog hallgatni. Belezny Boróka előadja hegedűmesterének, Kőszegi Sándor hegedűművésznek bájja „Nocturno“ ját és befejezésül előjátéza Wieniawski Polonaise brillantet ját. Zongorán ismét nővére fogja kísérni.

Az estély január 1 én pontban 5 órakor kezdődik. A műsor pontjainál a terem sárva lesz. A rendezőség kéri a közönséget, hogy a műsor szemeit időelőtti távozásával ne zavarja. Beléptéj dícsen, azonban önkéntes adományok a jelzett nemes előra köszönettel fogadtatnak és hirtel úján nyugtáztatnak. A fenntartott helyek a Kath. Kör háznagyánál előre megválthatók.

HIREK

* **Lepunk legközelebbi száma kedden a rendes időben fog megjelenni.**

* **Intenzívitétek ó-év estélyén.** Az 6 év utolsó napja alkalmából este 5 órakor esti ájtatosság lesz a székesegyházban, melyen dr. Némethy Gyula th. kanonok, theológiai tanár tartja az ünnepi beszédet.

Az olassi templomban este fél 7 órakor lesz a Szilveszter-esti ájtatosság. A szentbeszédet Imrik S. Zoltán th. kanonok, plébános tartja.

A Szent László plébánia templomban este 6 órakor lesz a litánia s Szilgyi Dózsa premonstrei tárja a szentbeszédet.

A váradielenesi plébánia-templomban este 6 órakor Halász Gyula szentszéki ülnök tartja a litániát és a prédikációt.

* **Ujév a templomokban.** Holnap, ujév első napján ünnepélyes istentisztelet lesznek az összes katolikus templomokban. A székesegyházban délelőtt 9 órakor Grócz Béla nagyprépost tartja az ünnepélyes szentmisét, Schriffert Béla püspöki szertartó pedig szentbeszédet mond. — Az olassi plébánia templomban Imrik S. Zoltán th. kanonok, esperesplébános misézik. Este fél 7 órakor felajánló ájtatosság. — A Szent László templomban ujév napján reggel 9 órakor az ünnepélyes szentmisét dr. Lestyán Endre plébános, a szent beszédet pedig Paulik Béla kapján tartja. Este 6 órakor felajánló ájtatosság, amelyen dr. Lestyán Endre predkál. — A váradielenesi plébánia templomban délelőtt az ünnepélyes szentmisét dr. Némethy Gyula th. kanonok tartja, s Halász Gyula plébános mondja a szentbeszédet. — Este 5 órakor felajánló ájtatosság lesz.

* **A tegnapi vetítést** A Kath. Népszövetség tegnap este nagyüzemű és előkelő körűség elől igen sikerült vetítést rendezett a Katolikus Kör Szent László termében. Jézus gyermekkorra szebbnél-szebb színes vetítéssel eleveztett fel, a gyermek Jézus koráról Schriffert Béla püspöki szertartó tartott magas színvonalú, egybeeső előadást. Utána pontpás mozgókép bemutatása következett. A vetítést a hallgatóság sokszori éljenzéssel kísérte meg. A Katolikus Kör, holnap után, ked-

den megtartja rendes vetítő előadását, amelyen a jeles előadó, Mellau István, tanítóképzési bittanár fog igen érdekes témájú előadással szerepelni.

* **Névcseré.** Lepunk 28 iki számában dr. Molnár Imre ryug. jogtanárnak a szerzői fellállítási tárgyában kördelt cikkekre közdött válasz alá távedésből dr. Moskovits Mihós neve került, holott a választ Moskovits Miksa írta.

* **Halálozás.** Péteri Molnár Lajosné ezül. Lovass Viktória, élete 71. évében Miskén elhunyt. Temetése egy részvét mellett ment végbe.

* **A Népszövetségi Hitelszövetkezetben** hétfőn — ujév első napján — nem lesz befizetés, a helyett a befizetés kedden, január 2 én lesz, mely napon az új — 5 ik — évtáruulathoz beiratkozni, valamint hadikölcsönt jegyezni lehet.

* **Gyönyörű rózsás arc** a nő legszebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B Rimanóczy-palota.

Őszi és téli ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Fügöny, kézimunka, ke-lengye neműek tisztítása. Fe-kete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógárában Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—69.

* **Fotokészítő KÖZÖS** biztos eszár. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István „Apolló“ drogeriájában Rákóczi-ut 7/B

* **Az ujévi cukorka** csokoládé és díszek előadása megkezdődött Aszédi Mihály üzletén. Füzlet Kossuth-utca Sas-palota. Fick: Csokoládé Király Rákóczi-ut. Karácsony estére Pezsgők, Borok herceg Windischgrätz ickai pincéből. Azdréryi Arad, Domay Arad és Paluyai Pozsony mind nemes fajú borok. Friss déligyümölcs, dió, malagaszőlő, kracsh mandula gardinetnek. Azonkívül gyermekeknek kész bájos karácsonyfa, ezer és ezer féle játékok cukorkával töltve. Friss szalcsenkorka, összes létező likőrök, szilvrium, rum, seprő és törkölypálinkák. Finom valódi konyak. Zamatos trák és kiváló finom Aszédi 8 féle zamatu pörköltkávái készen darálva. Kugler-Gerber-ud bonbonok főraktára Füzlet telefon 635. Fióküzlet telefon 610.

* **Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer** a Farkas féle hurut szelétke. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

Értékes olcsón 500.000 darab tégla. Értekezhetni a Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmibank részvény társaságnál Rimanóczy-utca 6.

Kiadó lecező. Dusafalva határán 300 kishold területű legelő 1917 január 1-től bérbeadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál Kossuth utca.

* **Megfogyott szétől** kivörösödött arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású a **Harmatlej créme** és hozzávaló szappan. Kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13—02.

Kitünő cérvásznak, szé-pességi törölközők, méteres lendamasztok, asztalneműek, lepedő és paplanlepedő vásznak, len és cérna kanavászkok legelőnyösebben beszerezhetők

Vászonüzletben

Beöthy Ödön-u. 1. Bejárat a kapu alatt.

Helyi és vidéki telefon 1163.

Térhódításunk az oláh sikságon.

Keleti harctér. Az oláh sikságon előrenyomuló szövetséges haderők szakadatlan harcban elfoglalták a Vizivus—Satuseil vonalat és Rimnicul Sarat Plainesul közt a Slobiza területet.

Plainesicől nyugatra Kraft tábornok csoportja a hegyek lábához közeledik. Osztrák magyar zászlóaljok itt az ellenségtől két 10 cm-es tarackot zsákmányoltak.

Kárpáti seregünk is előrenyomul.

József főherceg vezérezredes harc-vonalának déli szárnya az ellenség erővonalát ellenére újból jelentékeny előhaladást tett.

Az oroszok ellentámadását visszaverték. 10 tisztet, 650 főnyi legénységet és 7 géppuskát szállítottak be, mint napi zsákmányt.

Az Uz völgytől északra gyengébb orosz támadás megbiúsult, Zalesicől északra nyugatra tiszt járőrünk tapogatózva sikerrel nyomult előre az ellenséges állások felé. Höfer.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap délután: Zsába.
Vasárnap este: Nagy Szilveszter kabaré
Hétfő délután: Dolovai nábob leánya.
Hétfő este: Szibil.
Kedd: A király házasodik (Fél nyolc órai kezdettel)
Szerda: Mágnás Miska.
Csütörtök: Csokoládé katona.

Koronázási díszelőadás. A színház a koronázás napján tegnap díszelőadással ünnepelte meg A király házasodik c. darabot adták elő. A díszelőadás első pontjaként Scharff Károly ez alkalomra írt koronázási nyitánya szerepelt, mely méltán sorozható a kiváló karmester legiozabb szerzeményei közé. Az előadást E. Kovács Marietta szavalata előzte meg, aki Sas Ede Károly király című kiváló szépségű ódáját adta elő. A közönség úgy a művészt, mint az írórt meleg ünnepélyben részesítette. A darabban Bihari Ákos Lajos király, Kassai Eszter, Zsoldos Andor, Dózsa, H Kö-rössy Juci kaptak sok tapsot. Az előadás végén Zsoldos Andor szavalta el epilogusát nagy sikerrel.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak kik felejtethetetlen jó leányunk elhunytá alkalmával mély fájdalomunkat részvétükkel enyhítették, hálás köszönetünket nyilvánítjuk

Rácz Lajos és családja.

Belépési felhívás.

Az Általános Takarékszövetkezet, mely az Általános Takarékpénztár kebelébebe működik, (Nagyvárad, Bémer tér 2.) 1917. jan. 13-án nyitja meg

XV. évtársulatát.

A belépés tetszés szerinti számú törzsbelt jegyzésével történik, melynek mind egyike után hetenkint 20 fillér fizetendő. Az új évtársulat 3 éven át, vagyis 156 hélig tart, aminek eltelté után a tagok az általuk megtakarított tőkét az elért haszonban való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet tagjainak váltóra vagy kötelezvénnyre kölcsönökét folyósít s a folyósított kölcsönök a heti befizetésekkel három év alatt törlesztiendők le. A befizetések vasárnap és ünneppal kivételével mind nap délelőtt 9-12 óráig, délután 3-5 óráig történnek.

Vidéki tagok részére postatakarékpénztári lapokat küldünk, melyekkel befizetéseiket postamentesen eszközölhetik.

Az új évtársulat működését január 1 én megkezdí, azért felkérjük a belépni szándékozók a mielőbbi jelentkezésre.

Nagyvárad, 1918 december 16,

Általános Takarékszövetkezet.

VIGADÓ mozgó-színház

Vasárnap
A médium
dráma 4 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppal 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

URANIA mozgó-színház

Vasárnap
Modern tudomány
dráma 4 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppal 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

APOLLÓ mozgó-színház

Vasárnap, hétfő
A doktor ur
vigjáték 3 fel.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppal 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

MINNIGRAF
a legtokéletesebb
fényképezőgép

amellyel egyszeri töltésre 50 felvétel eszközölhető.

A gép külön berendezés nélkül mint:

Másoló készülék.
Diapositívok készítésére.
Vetítésre 2 méterig.
Nagyító készülék 40x50 cmig használható.

A gép 5x6x13 cm. nagysága csinos bőrhuzattal és oly fényerős lecsésével van ellátva, amely lehetővé teszi bármily kedvezőtlen időben is éles képeket készíteni és mint ilyen turista célokra kiválóan alkalmas.

Kapható:

Rigler József Ede

papirneműgyár részv.-társaság
fényképezési cikkek raktárában.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 3. sz.

Ujévi vásár

Heti árjegyzék:

- China ezüst kenyér kosár . . . 4 K
- China ezüst cukor tartó . . . 4 K
- China ezüst vaj tartó . . . 4 K
- China ezüst cukor kosár . . . 4 K
- China ezüst dohányozó készlet . . . 4 K
- Vizes készlet 6 személyre . . . 4 K
- Boros készlet 6 személyre . . . 4 K
- Likőrös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Sörös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Tészták készlet 6 személyre . . . 4 K
- Befőltés készlet 6 személyre . . . 4 K
- Teás készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Kávés készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mocca készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mosdó készlet fayence . . . 10 K
- Fűszer készlet állványon . . . 10 K
- Cigaretta ezüst készlet . . . 10 K
- Ebédő készlet aranyozással 6 személyre . . . 28 K

Évőeszközök, kávéházi felszerelések, vendéglői felszerelések
Répkerepezés, ablak üvegezés
gyorsan, előnyös árban készül.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés
Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Nagy ujévi vásár!

a „PARK“ nagyáruházban

Diszmiáru osztály! (Rákóczi-ut 5.) Leszállított árak!

Elegáns kizitáskák: Legujabb divat. K. 5-, 6-, 8-, 10-, 16-, 24-, 30-.

Gyöngy kizitáskák: K. 4-, 6-, 10-, 15-.

Férfi és női pénz tárcák K. 2-, 3-, 5-, 8-, 12-.

Férfi és női solingeni acél zsebkések: kor. 1-, 1.50, 2.50, 3-, 4.50, 6-, 8-, 10-.

Továbbá állandó raktár: Patent gyufatartókban, öngyújtók, villamos zseblámpák s minden e szakmába vágó cikkekben. Nagy kefevásár: Ruhó és fogkefék leszállított árakban. Pipereszappan nagy választékban.

Játékáru osztály!

Női, flor és müselyem harisnya párja Kor. 3.10, 3.40, 3.90, 4.50, 5-.

Nagy téli kötöttáru vásár! Leszállított árakban.

Zsebkendőkben leszállított árak.

Csokoládé
Stollverk és Schuchard

1 rud vételnél	—60 kor.
1 tábla	4.80 "
1 kiló	24.— "
5 kiló vételnél	23 — kilója
50 "	22.50 "
100 " vagy nagyobb vételnél	22.— "

Benedeknél

Zöldfa-utca, Bémer tér és Rákóczi-ut.

IZSÁK LIDIA
elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

szobákban.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilágysági szobák művésznőinek egyedüli szállítója. Újévi ajándékba megrend léára baba-fűzőket készítünk.

:: Telefon : 11—53. ::

Merza Kálmán

nyerges és szilgyártó Nagyvárad,
Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon : 3—65 Telefon : 3—65

Tiszti nyereg és sziljazat, kocsi-ülés, lábvédők és szerszámlakok raktára.

Az Erzsébetligeten lévő
4 uj földszintes
házban két és három
szobás lakások kiadók,
(Püspöki residenciamellett)

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Nagy újévi vásár !

a „HÖFEHÉRKE“ harisnyaáruházban Szent László-tér.

Mélyen leszállított árak !

Occasió gyapju női kabátokban : Sárika K 36.- Olga K 45.- Erzsi K 60.-

Női selyem kabát nagy schláger. Böske K 100.— minden színben. „Béla“ gyapju gyermek sweater leszállított ár :

Szám	1	2	3	4	5	6
Kor.	6.80	8.—	9.20	10.40	11.60	12.80.

Lélekmelegítők : Kor. 5.—, 6.—, 8.—, 10.—.

Női harisnya flor, musselin és selyem Kor. 4.10, 5.—, 6.—,
Férfi harisnya flor és pamut : Kor. 1.50, 1.80, 2.70, 3.50, 5.—.

Nagy occasió zsebkendőkben :

Ia. Női pamut zsebkendő 8.—, 10.—, 12.—, kor.
Ia. Női cérna zsebkendő 13.—, 14.—, 15.—, kor.

schlager ! Himzett zsebkendő tucatja K 12.—, 13.—. schlager !

Nagy választék keztyűkben, csavargamasnikban, gyapju ing és nadrág stb. kötöttáru cikkekben. Leszállított árak csak néhány napig.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet V-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1917 január 1-én V-ik évtársulatát nyitja meg.

Az első évtársulat, — dacára a háboru okozta nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel zárult.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágysági Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti **20 fillér** befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget a reájuk eső nyereséggel megkapják.

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{5}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.